

**Kanta-palvelut
Omakanta
Palvelun kuvaus**

Sisällys

1	Johdanto	4
2	Omakannan hyödyntämät potilastiedot.....	4
3	Ympäristövaatimukset	5
4	Palvelun käynnistäminen.....	5
5	Palveluaika ja käyttökätkot	6
6	Toiminnallisuudet	6
7	Häiriötilanteet	7
8	Tietojen oikeellisuus	8
9	Ennen yhteydenottoa Kanta-palveluihin	8
10	Yhteydenotto	9

Muutoshistoria

versio	päivämäärä	päivityksen kuvaus	tekijä
1.0	13.7.2015	Julkaistava versio	S. Kaven
1.1	8.3.2016	Päivitetty versio – uusimispyynnöt ja kiellot uusina toiminnallisuuksina sekä tilastojen päivitys	S. Kaven
1.2	23.9.2016	Päivitetty versio – toiminnallisuudet	S. Kaven
1.21	29.9.2016	Häiriötilanneohjeistus	S. Kaven

1 Johdanto

Tämä dokumentti toimii yleisenä ohjeena Kanta-palvelujen Omakannan tuotantotoiminnalle. Dokumentti on tarkoitettu sekä palvelun käyttäjille että terveydenhuollon/farmasian ammattilaisille sekä potilastieto-, apteekki-, tai erillisjärjestelmän kehittäjille.

Palvelun lyhyt käyttöohje on koottu erilliseen liitteeseen.

Omakantaan on kirjautunut yli 1,5 miljoonaa eri käyttäjää. Kirjautumisia tällä hetkellä (8/2016) lähes 800 000 kuukaudessa. Käyttäjämäärät tulevat kasvamaan entisestään, kun palvelun toiminnallisuudet lisääntyvät ja Kanta-palvelujen käyttö laajenee (enemmän tietoja selattavaksi).

Omakannan tavoite on, että potilaat osallistuvat oman terveytensä edistämiseen ja hoitoon. Terveystietojen työt vähenevät sillä, että Omakannasta voidaan mm. kuitata informaatioita ja antaa suostumuksia.

Omakanta on lakisääteinen sähköinen asiointipalvelu. Se on henkilökohtainen palvelu eikä toisen henkilön tietoja sisältäviä tietoja näytetä kuin puolesta asiointissa. Myös alaikäiset pääsevät palveluun, mikäli heillä on tunnistamisvälineet (pankkitunnisteet, mobiilivarmenne tai HST-kortti). Vanhemmat voivat asioida alle 10-vuotiaiden alaikäisten huollettavien puolesta.

Omakanta on käytössä suomeksi ja ruotsiksi. Asiakirjan näytetään sillä kielellä, millä se on tallennettu. Omakanta hyödyntää muita Kanta-palveluja eli terveydenhuollon liittyessä Kanta-palveluihin, näkyvät tallennetut tiedot kansalaiselle.

Terveystietoja näkyy niille käyttäjille, joille on kirjoitettu sähköisiä reseptejä tai joiden terveystietoja tallennettu Potilastiedon arkistoon.

Kaikilla käyttäjillä on pääsy informaatioiden, suostumusten ja luovutuskieltojen hallintaan sekä tahdonilmaisuihin. Käyttäjä näkee myös sekä reseptien että terveystietojensa luovutukset Kanta-palveluista.

2 Omakannan hyödyntämät potilastiedot

Omakanta-palvelu hyödyntää pääosin asiakirjojen rakenteista tietosisältöä. Poikkeus tästä on kertomustyyppinen potilaskertomusteksti, joka näytetään kansalaiselle näyttömuodosta.

Omakannan erillisessä asiakastestauksen dokumentaatiossa on kuvattuna tarkemmalla tasolla palvelun hyödyntämät tietorakenteet.

Osastohoidosta näytettävä potilaskertomusteksti poikkeaa avohoidosta näytettävästä. Osastohoidosta näytetään vain yhteenvetotiedot, väliarvio ja loppuarvio sekä voimassa oleva lääkitys.

Omakanta ei näytä lainkaan sellaisia tietoja, jotka sisältävät tietoja toisesta henkilöstä. Omakannassa ei myöskään näytetä sellaisia tietoja, joiden näyttämisen Omakannassa terveydenhuolto on viivästännyt. Viivästys kohdistuu aina hoitoasiakirjaan. Käynnin/hoitojakson tai reseptin näyttämistä ei voi viivästyä. Puolesta asiointissa ja alaikäisen omassa asiointissa ei näytetä sellaista käyntiä/hoitojaksoa, johon ei liity yhtään näytettävää asiakirjaa (ei ole hoitoasiakirjoja tai kaikki käynnin hoitoasiakirjat ovat viivästettyjä tai sisältävät tietoja toisesta henkilöstä).

Puolesta asiointissa ja alaikäisten omassa asiointissa näytetään vain 1.8.2016 alkaen muodostetut tiedot. Resepteistä näytetään 1.8.2016 tai sen jälkeen määrätyt reseptit (tulkitaan reseptin uusimmasta asiakirjaversiosta ja näytetään kaikki versiot ja lääkeostot). Potilastiedon arkiston tiedoista näytetään 1.8.2016 tai sen jälkeen luodut/muokatut asiakirjat. Reseptien ja arkiston tietojen luovutuksista näytetään 1.8.2016 tai sen jälkeen muodostuneet lokitiedot.

Puolesta asiointissa näytetään vain ne tiedot, jotka ovat muodostuneet huollettavan alaikäisen lapsen ollessa alle 10-vuotias. Resepteistä näytetään ne, jotka on määrätty huollettavan ollessa alle 10-vuotias (tulkitaan reseptin uusimmasta asiakirjaversiosta ja näytetään kaikki versiot ja lääkeostot) Potilastiedon arkiston tiedoista näytetään kaikki asiakirjat, jotka on luotu tai muokattu ennen lapsen 10-vuotissyntymäpäivää. Asiakirjan muokkaus lapsen täytettyä 10 vuotta estää tiedon näyttämisen huoltajalle Omakannassa. Reseptien luovutuksista näytetään ne lokitiedot, jotka muodostuneet ennen huollettavan 10-vuotissyntymäpäivää. Arkiston tietojen luovutuksia ei toistaiseksi näytetä puolesta asiointissa.

3 Ympäristövaatimukset

Omakanta-palvelu ei vaadi erillisiä ohjelmistoja tai komponentteja asennettavaksi laitteelle. Omakanta-palvelu toimii yleisimmin käytössä olevilla, valmistajien tukemilla käyttöjärjestelmillä, selaimilla ja niiden yhdistelmillä. Vanhentunut käyttöjärjestelmä, kuten Windows XP, ei tue nykyisiä tietoturvastandardeja ja -suosituksia, eikä Omakanta toimi kaikissa selaimissa, joita käytetään tällaisen vanhentuneen käyttöjärjestelmän kanssa.

4 Palvelun käynnistäminen

Palvelu käynnistetään osoitteesta: www.omakanta.fi

Palveluun kirjaututaan käyttäen VETUMA (SAML) –tunnistamista. Tunnistaminen tapahtuu pankkitunnisteilla, HST-kortilla tai mobiilivarmenteella.

Omakannassa on käytössä VETUMA SAML-ratkaisu, joka mahdollistaa kertakirjautumisen niiden palvelujen kanssa, joissa on SAML käytössä:

http://www.suomi.fi/suomifi/tyohuone/yhteiset_palvelut/verkkotunnistaminen_ja_maksaminen_vetuma/tekninen_rajapinta/

Palveluun voi kirjautua vain henkilö, jolla on käyttämässään varmenteissa suomalainen henkilötunnus.

5 Palveluaika ja käyttökatkot

Omakanta toimii 24/7 –periaatteella. Suunnitellut huoltokatkot ajoitetaan pääosin torstaiaamuihin klo 6-7 väliselle ajalle (huoltoikkuna klo 6-10). Suunnitelluista käyttökatkoista tiedotetaan www.kanta.fi –sivuilla. Käyttökatkot ovat yleisesti korkeintaan muutaman minuutin mittaisia.

6 Toiminnallisuudet

Käyttäjät voivat selata seuraavia tietoja:

- sähköiset reseptit ja lääkeostot
- sähköisten reseptien luovutustiedot
- palvelutapahtumat (käynnit ja hoitojaksot)
- kertomustyypinen potilaskertomusteksti
- diagnoosit
- laboratoriotutkimukset
- röntgenlausunnot
- kriittiset riskitiedot
- A-lääkärintodistus
- arkiston asiakirjojen luovutustiedot (ei puolesta asiointissa käytössä)

Käyttäjät voivat hallita seuraavia tietoja:

- reseptien uusimispyynnöt
- reseptejä koskevat luovutuskiellot
 - ei alaikäisellä eikä puolesta asiointissa käytössä
- Kanta ja sairaanhoitopiirien yhteisrekistereitä koskeva informaatio
 - ei alaikäisellä käytössä (alaikäinen voi kuitata informaation terveydenhuollossa)
 - puolesta asiointissa huoltaja voi kuitata informaation vain, mikäli alaikäinen itse ei ole kuitannut informaatiota
- Kanta ja sairaanhoitopiirien yhteisrekistereitä koskevat luovutuskiellot (kohdistuen palvelunantajaan tai sen rekisteriin tai käyntiin/hoitojaksoon)
 - ei alaikäisellä eikä puolesta asiointissa käytössä
- Kanta-suostumus
 - ei alaikäisellä käytössä (alaikäinen voi antaa suostumuksen terveydenhuollossa)

- puolesta asiointissa huoltaja voi perua vain itse antamansa suostumuksen (ei alaikäisen itsensä tai toisen huoltajan antamaa suostumusta)
- elinluovutustahto
 - ei alaikäisellä eikä puolesta asiointissa käytössä
- hoitotahto
 - ei alaikäisellä eikä puolesta asiointissa käytössä

Omakanta-palvelu hakee käyttäjän tietoja väestötietojärjestelmästä kirjautumisen yhteydessä ja tallentaa haussa saadut nimitiedot käyttäjän tallentamiin asiakirjoihin (reseptin uusimispyyntö, informaatio, suostumus, kiellot, tahdonilmaisut). Palvelussa ei pääse selaamaan ja muokkaamaan informaatioita, suostumuksia, kielloja ja tahdonilmaisuja, mikäli VTJ-tiedoista ei löydy ko. henkilön tietoja. Samoin uusimispyyntöjen lähettäminen estyy.

7 Häiriötilanteet

Omakannan toiminta häiriintyy sidosjärjestelmien toimintahäiriöistä ja ne on syytä huomioida, mikäli epäillään toimintahäiriötä Omakanta-palvelussa:

- Muut Kanta-palvelut
 - Omakanta ei voi hakea tietoja ko. palvelun osalta
- Potilastietojärjestelmät ja apteekkijärjestelmät – esimerkkejä:
 - Tiedot eivät näy elleivät tallennu tai näkyvät virheellisenä
 - Jos tiedot tallennetaan väärään rekisteriin, kansalainen ei pääse kieltämään rekisterityyppiä, jota ei koodiston mukaan ole ko. palvelunantajalla

(vain palvelutapahtumakohtainen kiello puree)

- Kelaan saapuvat Väestötietojärjestelmän tiedot (LUOVA/HYP-palvelut)
 - Suostumus ja kiellot ja Tahdonilmaisut –osuudet eivät ole käytössä ja uusimispyyntöjä ei voi lähettää, mikäli nimitietoja ei saada kirjautumisen yhteydessä
 - Puolesta asiointiin ei pääse, mikäli huollettavien tietoja ei saada
- VETUMA (tunnistamispalvelu)
 - Omakantaan ei voi kirjautua tai kirjautuminen hidastelee
 - tietyn pankin tunnistamispalvelun virhe – ko. pankin tunnisteilla ei voi kirjautua tai siinä esiintyy ongelmia
- Kelan lääkehaku –palvelu
 - Linkki ko. palveluun ei toimi / selain antaa virheen suoraan Kelan lääkehaku -palvelusta.
- Valviran kotisivu
 - Linkki hoitotahdon lisätietoihin Valviran sivuilla ei toimi / selain antaa virheen käyttäjälle
- Asiointivaltuudet-palvelu tai Kansallinen Palveluväylä tai Kelan turvapalvelin
 - Puolesta asiointiin ei pääse

8 Tietojen oikeellisuus

Kanta-palvelut selvittää tietojen oikeellisuutta koskevat asiat, mikäli Kela on ko. tietojen rekisterinpitäjä.

Kanta-palvelut eivät vastaa potilastiedon oikeellisuudesta. Näissä tilanteissa käyttäjä ohjataan ottamaan yhteys tietojen rekisterinpitäjään (tietosuojavastaavaan, jos esim. mikäli epäily väärälle henkilölle kirjaamisesta tai muusta virheellisestä potilastiedosta).

9 Ennen yhteydenottoa Kanta-palveluihin

Pääperiaate on, että selvitykset tehdään Kanta-palveluissa, mikäli seuraavat asiat on tarkistettu ja terveydenhuolto tai potilastietojärjestelmän toimittaja/valmistaja ottaa yhteyttä.

Jos arkistoituja/tallennettuja tietoja ei näy Omakannassa, tulee ennen yhteydenottoa tarkistaa että:

- käyttäjä (asiakas/potilas) on
 - käyttänyt nimenomaan Omakanta-palvelua ja käynnistänyt sen tämän dokumentaation mukaisesta osoitteesta
 - etsinyt näytettävää tietoa oikeasta paikasta käyttöliittymässä
 - Reseptikeskuksen tiedot navigaation linkistä ”Sähköiset reseptit”
 - Potilastiedon arkiston tiedot navigaation linkistä ”Terveystiedot”
 - on asioinut sillä terveydenhuollon palvelunantajalla, jonka tallentamia tietoja hän haluaa nähdä
- näytettävä tieto (asiakirja) on
 - arkistoitunut Potilastiedon arkistoon tai tallentunut Reseptikeskukseen
 - liitetty ko. henkilön ensisijaiseen asiakirjaan eli palvelutapahtumaan (käyntiin tai hoitojaksoon)
 - tallennettu ko. henkilön henkilötunnuksella (jokainen Omakannassa näytettävä asiakirja palautetaan henkilötunnuksen perusteella näytettäväksi) ja henkilötunnus on Väestörekisterikeskuksen ohjeistuksen mukainen ja oikeaa muotoa
 - tietorakenteeltaan kansallisten määrittelyjen mukainen
- Potilastiedon arkistosta näytettävät tiedot eivät:
 - ole mitätöidyssä asiakirjassa
 - ole päänäkyssä tallentuneena paikalliseen näkymään vaan ovat kansallisen näkymäkoodiston mukaisessa päänäkyssä (Omakanta ei näytä tietoja, mikäli päänäkymänä on paikallinen näkymä)
 - ole viivästetty, jolloin tiedot näytetään Omakannassa vasta viivästämisen jälkeen
 - ole sellaisessa näkyssä, jota Omakanta ei näytä (ks. erillinen taulukko Omakannan hyödyntämistä näkymistä)
 - sisällä toista henkilöä koskevia tietoja (erillinen metatieto, eikä ole ERAS-näkymää), jolloin Omakanta ei niitä näytä

23.9.2016

- ole palvelutapahtuma-asiakirjoja (ensisijaisia asiakirjoja) ilman hoitoasiakirjoja, jolloin Omakannassa ei näy varsinaista hoitotietoa (vain käynti/hoitajakso)
- Reseptikeskuksesta näytettävät tiedot:
 - resepti ei ole mitätöity teknisestä syystä tai potilaan kuoleman vuoksi
 - lääkeosto ei ole mitätöity

10 Yhteydenotto

Tekniset ongelmat: tekninentuki@kanta.fi, puhelin 020 634 7787

Palaute: asiakaspalvelu@kanta.fi

Muut yhteydenotot: kanta@kanta.fi

Omakantaa koskevissa ongelmatilanteissa toimitaan Kanta-palvelujen yleisten häiriötilanneohjeiden mukaisesti:

www.kanta.fi/fi/web/ammattilaisille/hairiotilanneohje